

Baluwa ya Kabili ya Paulo kwa Timoseo Ulongozi

Kitabu cha kabili kwa Timoseo ni baluwa ya kabili ya mtumigwa Paulo kwa mwanahina wake Timoseo. Baluwa ya kabili kwa Timoseo yandikigwa mna ikipindi behi na uhelelo wa ugima wa Paulo. Kipindi acho Paulo kakala mkifungo ako Lumi (Sula ya 1:16). Paulo kakala yailumbile ng'hani na Timoseo na kamkema mwanage (Fil 2:22, 1 Tim 1:2, 1:18).

Ino ayo baluwa iyagwe mna izibaluwa nne za Paulo ziyandike kwa munhu imoja imoja badala ya kibumbila cha wanhu wamtogole Yesu. Baluwa ndatu ziyagwe azo 1 Timoseo na Tito na Filimoni. Kipindi baluwa ya kabili kwa Timoseo yokwandikigwa wanhu wamtogole Yesu wakala odununzigwa mwiisi ya Lumi. Sengine kino acho kilamuso cha Paulo kukala mkifungo na kamu-lagiza Timoseo yafunge umoyo mbuli ya kugaya kwake. Kamba viikalile kwa baluwa ya ichan-duso kwa Timoseo, Paulo komzuma ng'hani Timoseo mbuli ya wafundiza wa uvizi (1 Tim 1:16-18). Vivija komulongela Timoseo kuwa kokuwa na kipindi kidala ako kumwande (Sula ya 3:1).

Mbuli zili mkitabu

Paulo kosonga kwa kumulamusa Timoseo na kumgela moyo (Sula ya 1:1-18).

Abaho komulongela yafunge umoyo (Sula ya 2:1-13).

Abaho komulagiza malagizo gayagwe mbuli ya kumtamanila Kilisito (Sula ya 2:14-26).

Abaho komzuma mbuli ya mbuli za ako kumwande na viilondigwa kutenda (Sula ya 3:1-4:8).

Paulo komambukiza kwa kumulagiza Timoseo heyo mwenyego (Sula ya 4:9-24).

¹ Niye Paulo, namtumigwa wa Yesu Kilisito kwa kulonda Imulungu, nhumigwa niwalongele wanhu ugima uja ulongigwe na Imulungu kotugwaa kwa kuilumba na Yesu Kilisito.

² Nokwandikila gweye Timoseo mwanangu inikunogela ng'hani.

Imulungu Tataetu na Mndewa wetu Yesu Kilisito wakugwee ng'hekewa na bazi na tindiwalo.

Paulo komgela moyo Timoseo

³ Nomtogola Imulungu, inimsang'hanila kwa moyo uleka kunitagusa kuwa nibananga kamba viwatendile wahenga zangu. Nomtogola vinikukumbuka gweye siku zose mna ukumpula kwangu imisi na ikilo.

⁴ Nogakumbuka mahazi gako na nolonda kukona, ili nimeme deng'ho.

⁵ Nokumbuka kutamanila kwako kwa ukweli, kutamanila kuwakalile nako bibi yako Loisi na mamako Enike, nojuwa kuwa na gweye vivija kunako.

⁶ Kwa mbuli ino nokukumbusa uikong'heze nhunza iyakugwee Imulungu vinikwikile makono gangu.

⁷ Kwavija Loho Yang'alile iyatugwee Imulungu hatugela bwembwe, lakini kotugwaa nguvu na unogelwa na kuilongoza wenyego.

⁸ Avo sikuukone kinyala kuwalongela wanhu mbuli ya Mndewa, na sikuukone kinyala kuilumba na niye mfungwa wake, lakini ilumbe na niye mna ukugaya mbuli ya Mbuli Inogile, kamba Imulungu viyokugwaa nguvu ya kutenda vivo.

⁹ Imulungu katukombola na katukema tuwe wanhu zake, siyo mbuli ya gaja gatusang'hane, lakini mbuli ya magesa gake mwenyego na ng'hekewa yake. Isi ing'hali hainalumbigwa katugwaa ng'hekewa kubitila Yesu Kilisito.

¹⁰ Lakini sambu ng'hekewa yake igubuligwa kumwetu kubitila kwiza kwa Mkombola wetu Yesu Kilisito. Kauhuma udahi wa ifa, na kubitila Mbuli Inogile kaugubula ugima ulibule ifa.

¹¹ Imulungu kanisagula niwe mtumigwa na mfundiza, niwapetele wanhu Mbuli Inogile.

¹² Kwa mbuli ayo, nodununzika kamba vino, lakini sikona kinyala, kwavija nimjuwa inimta-manila, na nomjuwa goya kodaha kukika goya kija kiyani gwee mbaka siku dija da kubwela kwake.

¹³ Zigoge mbuli za ukweli zinikufundize kamba kinhu kinogile cha kukweleleza, na usigale mna ukutamanila na unogelwa uli mna ukuilumba na Yesu Kilisito.

¹⁴ Kinhu kija kiugweleligwe, ukilolese kwa udahi wa Loho Yang'alile, yokala mgati mmwetu.

¹⁵ Gweye kojuwa kamba wanhu wose wamto-gole Yesu okala Asiya hamoja na Figelo na Helimo-

gene wandeka.

¹⁶ Nompula Imulungu yawonele bazi wanhu wa mng'anda ya Onesifoli, kwavija kanisamhusa miyanza mingi na hanyonele kinyala kwavija ng'hala mkifungo.

¹⁷ Lakini bahaja viyavikile kudibuga da Lumi, kanizahila mbaka kanyona.

¹⁸ Nompula Mndewa yamonele bazi mna disiku da nhaguso. Na gweye kojuwa goya vija viyanisang'hanile ako Efeso.

2

Mkalizi yanogile wa Yesu Kilisito

¹ Avo gweye mwanangu Timoseo, gangamala mna ing'hekewa itulinayo mna ukuilumba na Yesu Kilisito.

² Mafundizo gaja gauhulike nowapetela wanhu mgameso ga wanhu wengi, uwafunze gago wanhu otamaniligwa, odaha kuwafunza wayagwe vivija.

³ Funga umoyo mna gamagayo hamoja na siye kamba mkalizi yanogile wa Yesu Kilisito.

⁴ Mkalizi mna ing'hondo koleka sang'hano za ugima wa siku zose ili yamnogeze mkulu wa wikalizi.

⁵ Vivija munhu yokimbila kwa kuihuma hag-weleligwa fungu mbaka yamambukize kwa kuk-weleleza malagizo ga kuihuma.

⁶ Mlimaji yosang'hana ng'hani kolondigwa yawe wa ichanduso kupata vija visengigwe.

⁷ Gesa gano gonilonga, kwavija Mndewa koku-tenda udahe kugajuwa gose.

⁸ Mkumbuke Yesu Kilisito, yazilibuke kwa wafile, yakalile mulukolo lwa Daudi, kamba viilonga Mbuli Inogile inipeta.

⁹ Kwavija nowapetela wanhu Mbuli Inogile nodunanzika na ngodekigwa kamba vija munhu yatendile gehile, lakini Mbuli ya Imulungu haigodekigwa bule.

¹⁰ Avo nofunga umoyo kila kinhu mbuli ya wanhu wasaguligwe na Imulungu, ili wapate ukombola ulawa kwa Yesu Kilisito na kugala ukulu wa milele.

¹¹ Ulonzi uno waukweli,
“Kamba tufa hamoja na Kilisito,
vivija tokuwa wagima hamoja nayo.

¹² Kamba twahagendelela kufunga umoyo,
vivija totawala hamoja nayo.

Kamba twahambela,
na heyo vivija kotubela.

¹³ Kamba siye hatutamaniligwa,
heyo kotamaniligwa,
kwavija hadaha kuviza.”

Msang'hanaji yatogoligwe na Imulungu

¹⁴ Uwakumbuse vinhu avo, na uwazume mgameso ga Imulungu, sikuwagombe kwa sama ya mbuli. Kuibamilila kuko kwiha na kowananga waja otegeleza.

¹⁵ Wamba ng'hani kusang'hana ganogile mgameso ga Imulungu na uwe msang'hanaji yeliduhu kinyala kwa sang'hano yake, yofundiza goya usenga wa ukweli wa Imulungu.

¹⁶ Winege na kuibamilila kwa mbuli za kibozi,
kwavija zowagala wanhu kutali na Imulungu.

17 Mbuli kamba azo ziigala na londa dijaga lukuli lwa munhu. Mna iwanhu awo wamumo wano wabili, Humenayo na Fileto.

18 Waileka nzila ya ukweli na wawatenda wanhu wayagwe wamtogole Yesu waleke kutamanila kwa kuwalongela kamba tuzilibuka tumala.

19 Lakini ukweli wa Imulungu wima goya kamba chandusilo cha mabwe na uchanha zandikigwa mbuli zino, “Mndewa kawajuwa wanhu wake,” na “Kila munhu yolonga heyo wa Mndewa yaleke gehile.”

20 Mng'anda ng'hulu kuna viya va kila aina, viya viyagwe va zahabu na shaba, avo vosang'hanilwa kwa sang'hano ng'hulu ng'hulu na viyagwe va mibiki na ulongo, avo vosang'hanilwa sang'hano ndodo ndodo.

21 Avo, kamba munhu yoyose yahaing'aza kwa kuinega na gago gose gehile, kokuwa kiya cha sang'hano zitogoligwa ng'hani, kwavija katendigwa wa Mndewa na komfaya, na kaitanda kwa kila sang'hano inogile.

22 Winege na usulukilo wihile wa ubwanga, kweleleza mbuli zilondigwa, kutamanila na unogelwa na tindiwalo na mtambikile Mndewa hamoja na wose weli na mizoyo inogile.

23 Winege na kuibamilila kwa mbuli za kibozi na wehu, kwavija kukimambukizo ago gogala ndwagi.

24 Kamba msang'hanaji wa Mndewa, sikuuwe na ndwagi, uwe na moyo unogile kwa wanhu wose, uwe mfundiza yanogile na ufunge umoyo.

25 Uwe muhole wahawalanguliza wanhu

okulema gweye, sengine Imulungu kowatenda wambwelele na kuujuwa ukweli.

²⁶ Abaho nzewele zao zowabwelela na olawa mumtego wa Mwenembago, yawagogile na kuwatenda wagagoge goyolonda.

3

Siku za kimambukizo

¹ Kumbuka kuwa mna zisiku za kimambukizo kokuwa na magayo makulu.

² Wanhu okuwa na gahigahi, okuwa na magoda, oitapa, ozinogela sente, omuliga Imulungu, honda wawategeleze tata zao na mama zao, wabule asente, hawamgesa Imulungu.

³ Wanhu hawanogela wayagwe, wanhu hawalonda kuilumba, wanhu owaloga wayagwe vihile, wanhu watatali, wanhu wakali, wanhu hawalonda ganogile.

⁴ Wanhu oihinduka, wanhu otenda mbuli bila kugesha, wanhu omema bezi, wanhu ounogela ugima uno kubanza kumnogela Imulungu.

⁵ Kwa kunze okoneka kamba omtambikila Imulungu, lakini oulema udahi wake. Muinege na wanhu kamba awo.

⁶ Wanhu awo wayagwe ochola mzing'anda za wanhu na kuwananahiza wawategeleze watwanzi onyolila na wapapile mizigo mikulu ya nzambi, watwanzi awo olongozigwa na kusulukila kwihile.

⁷ Watwanzi awo ogeza kuifunza siku zose, lakini hawadaha ng'o kuujuwa ukweli.

⁸ Wanhu awo oulema ukweli kamba vija Yane na Yambule viwamulemile Musa. Wanhu awo

ougula utamu wa nzewele, na wabule kutamanila kwa ukweli.

⁹ Lakini honda wagendelele kumwande kwavija ubozi wao okoneka na wanhu wose. Vivo viikalile kwa Yane na Yambule.

Mafundizo ga kimambukizo

¹⁰ Lakini gweye Timoseo, kugagoga mafundizo gangu na kukweleleza vija vinhendile, na vija vinondile muugima wangu, kukona kutamanila kwangu, kufunga umoyo kwangu unogelwa wangu na kubetela kwangu,

¹¹ madununzo gangu na magayo gangu. Kugajuwa gose gandawilile ako Antiokia na Ikonja na Lusitila, magayo makulu ganifungile umoyo. Lakini Mndewa kamhonya nago.

¹² Munhu yoyose yolonda kukala na ugima umnogeza Imulungu kwa kuilumba na Yesu Kilisito kodununzigwa.

¹³ Wanhu otenda gehile na wavizi obanza kutenda gehile ng'hani, kuwavizila wayagwe na wao wenyego oviziligwa.

¹⁴ Lakini gweye gendelela mna uukweli uufundizigwe na gendelela kutogola ng'hani. Kuwajuwa waja iwakalile wafundiza wako.

¹⁵ Na gweye kojuwa kuwa toka haudodo kugajuwa Maandiko Gang'alile, godaha kukugwaa nzewele zigala ukombola kubitila kumtamanila Yesu Kilisito.

¹⁶ Maandiko Gang'alile gose gana mhumuzi ya Imulungu, na gofaya kwa kufundizila ukweli, gofaya kuwazuma wanhu, gofaya kugagolosa ago ganyolodoke, na gofaya kuwalanguliza wanhu wawe na ugima unogile mgameso ga Imulungu,

17 avo munhu yomsang'hanila Imulungu yadahe kutenda goya, na yadahe kusang'hana kila sang'hano inogile.

4

¹ Nokulagiza mgameso ga Imulungu na mgameso ga Yesu Kilisito, yonda yawataguse wanhu wagima na wafile, kwavija kokwiza kuwatawala kamba Mndewa,

² nokulagiza uwapetele wanhu usenga, uitande kwa kipindi kinogile na kihile, uwalamule wanhu na uwazume na uwagangamize kwa uhole.

³ Siku zokwiza aho wanhu honda wategeleze mafundizo gaukweli, lakini okweleleza gaja goyolonda wenyego na osola wafundiza wengi onda wafundize gaja gowolonda wao kuhulika.

⁴ Olema kutegeleza ukweli, na ohindukila simo za uvizi.

⁵ Lakini gweye uiteganye na ufunge umoyo mna gamagayo, usang'hane kuwapetela wanhu Mbuli Inogile na uimambukize sang'hano yako.

⁶ Kwavija kipindi changu cha kufa cha mmabehi na damu yangu yogidigwa kamba vija walava nhosa viwogida divai.

⁷ Niye niwamba mna ing'hondo, niumambukiza mwanza wangu na nigogeleza goya kutamanila.

⁸ Sambi nobetela kugweleligwa nhunza ya kuhuma, ya kutendigwa noge mgameso ga Imulungu. Mndewa yotagusa wanhu goya, konigwaa nhunza siku dijo. Si niye niyeka, lakini na waja wose ombeta kwa kusulukila yalawilile.

Mbuli za Paulo kwa Timoseo

⁹ Sikuukawe kwiza kundola.

¹⁰ Dema kavinogela ng'hani vinhu va mwiisi ino mbaka kandeka kachola ako Sesalonike. Kilesike kachola Galatia na Tito kachola Dalimatia.

¹¹ Luka yaiyeka ayo yeli hamoja na niye. Msole Maluko wize nayo, kwavija kodaha kunhaza mwiisang'hano.

¹² Nimtuma Tukiko yachole Efeso.

¹³ Waheza ngalile koti jangu, dindikile kwa Kalipo ako Tuloasi, vivija ngalile vija ivitabu, ng'hani ng'hani vija va ng'hwembe.

¹⁴ Ija mfuwa zuma Alekizanda, kanhendela gehile, lakini Mndewa komuliha mbuli ya gaja gayasang'hane.

¹⁵ Gwegwe vivija winege nayo, kwavija kaulema ng'hani usenga wetu.

¹⁶ Viniigombele mwanza wa ichanduso kuduhu munhu yailumbile na niye, wanhu wose wandeka. Imulungu sikuyailole mbuli yao ihile!

¹⁷ Lakini Mndewa kanhaza na kanigwaa nguvu, niwapetela wanhu usenga wake, ili wanhu haweli Wayahudi wauhulike. Mndewa kanihonya na ifa kamba mudilomo da simba.

¹⁸ Mndewa komhonya na gehile gose, na konigala muundewa wake wa kuulanga. Ukulu uwe kwa Imulungu siku zose. Ona.

Mbuli za kimambukizo za ibaluwa

¹⁹ Walamuse Pilisila na Akula, hamoja na wanhu wa mng'anda ya Onesifoli.

²⁰ Elasito kasigala Kolinto na Tulofimo nimuleka Mileto, kwavija kakala mtamu.

²¹ Ulopole kwiza kihuhwe hakinavika.

Ebulo na Pudensi na Lino na Kilaudia okulamusa, vivija wakilisito wayagwe okulamusa.

²² Mndewa yakale na gweye, ng'hekewa ya Imungu ikale na mweye mose.

Biblia Kikutu **The New Testament in Kutu**

copyright © 2014 Pioneer Bible Translators

Language: Kutu

Translation by: Pioneer Bible Translators

Contributor: The Word For The World

The New Testament in Kutu

This translation, published by Pioneer Bible Translators and The Word for the World, was published in 2014.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact www.pioneerbible.org.

NT: © 2014 Pioneer Bible Translators and The Word for the World; OT: © 2019 Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 6 May 2025 from source files dated 6 May 2025

b3548da5-0b1c-5f8f-89e7-2d3bc2f58102